

**A Kúria
mint felülvizsgálati bíróság
részitélete**

Az ügy száma: Pfv.II.21.034/2024/7.

A tanács tagjai: dr. Hajdu Edit tanács elnöke
dr. Osztovits András előadó bíró
dr. Darákné dr. Nagy Szilvia bíró
dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna bíró
dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna bíró

A felperesek: I.r. felperes (cím1) I. rendű
II.r. felperes (cím1) II. rendű

A felperesek képviselője:

Olsavszky Ügyvédi Iroda (cím2; ügyintéző: dr. Olsavszky Péter ügyvéd)

Az alperesek: I.r. alperes (cím3) I. rendű
II.r. alperes (cím4) II. rendű

Az I-II. rendű alperesek képviselője:

Dr. Szabó István Tamás Ügyvédi Iroda (1132 Budapest, Váci út 18.; ügyintéző: dr. Szabó István Tamás ügyvéd)

A per tárgya: szerződés érvénytelenségének megállapítása

A felülvizsgálati kérelmet benyújtó fél:

I-II. rendű alperesek

A másodfokú bíróság neve és a jogerős határozat száma:

Zalaegerszegi Törvényszék 2.Pf.20.051/2024/6.

Az elsőfokú bíróság neve és a határozat száma:

Nagykanizsai Járásbíróság 11.P.20.336/2022/16.

Rendelkező rész

A Kúria a jogerős rész- közbenső ítéletet hatályon kívül helyezi, az elsőfokú bíróság rész- közbenső ítéletét megváltoztatja és a felperesek szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét elutasítja.

Kötelezi az I. rendű és a II. rendű felperest, hogy egyetemlegesen fizessenek meg 15 napon belül az I. rendű és a II. rendű alperesnek együttesen 127.000 (százhuszonhétezer) forint elsőfokú-, 87.500 (nyolcvanhétezer-ötszáz) forint másodfokú- és 133.500 (százharmincháromezer-ötszáz) forint felülvizsgálati eljárási költséget.

Megállapítja, hogy 36.000 (harminchatezer) forint elsőfokú eljárási illeték az állam terhén marad.

A részítélet ellen felülvizsgálatnak nincs helye.

Indokolás

A felülvizsgálat alapjául szolgáló tényállás

[1] 2008. szeptember 4-én a felperesek és az I. rendű alperes CHF alapú kölcsönszerződést és jelzálogszerződést kötött. A kölcsönsszerződés VII. pontja tartalmazta az úgynevezett svájci frank klauzulát: „ha a CHF-HUF árfolyamának nagymértékű változása miatt (legalább 5%-os változás esetén) – figyelembe véve az esetleg megváltozott ingatlanpiaci viszonyokat is – a biztosítékul nyújtott ingatlan értéke már nem nyújt a Bank számára megfelelő fedezetet, akkor az Adós köteles 30 naptári napon belül a Bank számára kielégítő pótfedezetet biztosítani. Az Adós kifejezetten nyilatkozik, hogy a banki felvilágosítást, mely szerint a jelen kölcsön vonatkozásában jelentős árfolyamkockázata keletkezhet abban az esetben, ha az árfolyam jelentősen változik, a kölcsön fedezete pedig nem CHF forrás, megértette és ezen információ tudatában is igénybe kívánja venni az e szerződésben meghatározott kölcsönösszeget”.

[2] A felperesek a szerződés megkötése napján írásbeli kockázatfeltáró nyilatkozatot is aláírtak. Ebben felhívták a figyelmüket arra, hogy a devizában történő finanszírozás választásával élvezhetik a választott deviza piacának előnyeit, ugyanakkor viselik annak kockázatait is. A kölcsönszerződés megkötésével tudomásul veszik, hogy a bank a folyósított kölcsönösszeget a választott devizanemben tartja nyilván, és arra vállalnak kötelezettséget, hogy az általuk választott külföldi devizában fizetik vissza. Tekintettel arra, hogy a forint és a

választott idegen deviza átváltási aránya (az árfolyam) a napi piaci mozgások hatására változhat, így az esetleges kedvezőtlen árfolyamváltozás/emelkedés nekik előre nem látható, és előre ki nem számítható többletköltséget okozhat. A finanszírozás előnye, hogy amint a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben esik az árfolyama, úgy csökken a finanszírozás forint ellenértéke. Fordított esetben, ha a finanszírozás devizanemének a forinttal szemben nő az árfolyama, úgy növekedik a finanszírozás ellenértéke: a tőkeösszeg és kamatainak (törlesztőrészeleteinek) megfizetéséhez ebben az esetben magasabb forintösszeg szükséges, tehát ebben az esetben a felvett devizahitel visszafizetéséhez több forintot kell a megfelelő devizanemre átváltva felhasználni. A hitel kamatait a kiválasztott deviza iránti nemzetközi kereslet-kínálat alapján kialakuló elszámoló árak (LIBOR, EURIBOR) határozzák meg. A kamatszint a finanszírozás devizanemében többnyire különbözik a forint kamatszintjétől és teljesen más tendenciát követhet.

[3] A kölcsönszerződés aláírásával egyidejűleg jelzálogszerződés jött létre a felperesek tulajdonát képező zalakomári ingatlanokra az I. rendű alperes javára.

[4] 2011. június 10-én a felperesek az I. rendű alperessel áthidaló kölcsönszerződést kötöttek lakáscélú kölcsönökre vonatkozó állami készfizető kezességhez. 2014. július 2-án a felperesek és az I. rendű alperes kölcsönszerződés módosítására és gyűjtőszámla hitel nyújtására írtak alá szerződést.

[5] 2015. szeptember 4-én az I. rendű alperes a kölcsönszerződést közjegyzői okiratba foglaltan – a felperesek fizetési késedelmére hivatkozással – felmondta.

[6] A kölcsönszerződésből eredő követelését az I. rendű alperes a II. rendű alperesre engedményezte.

A felperesek keresete és az alperesek védekezése

[7] A felperesek keresetükben a perbeli kölcsönszerződés, jelzálogszerződés és a módosító szerződések érvénytelenségének megállapítását, annak jogkövetkezményeként az eredeti állapot helyreállítását kérték akként, hogy a bíróság állapítsa meg, hogy a II. rendű alperes tartozása 2022. május 3-án 4.725.222 forint. Kérték annak megállapítását is, hogy az I. rendű alperes 2015. szeptember 4-én kelt szerződés felmondó nyilatkozata jogellenes.

[8] A szerződés érvénytelensége körében arra hivatkoztak, hogy a szerződés árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, így a teljes kölcsönszerződés és a kapcsolódó szerződések semmisek a régi Ptk. 209. § (1) bekezdése, 209/A. § (2) bekezdése alapján figyelemmel az Európai Unió Bírósága és a Kúria ezzel kapcsolatos joggyakorlatára is.

[9] Az alperesek érdemi ellenkérelme a kereset elutasítására irányult. Állították, hogy a szerződések a felperesek által hivatkozott indokokból nem érvénytelenek, a felmondás jogszerű volt.

Az első- és másodfokú bíróság ítélete

[10] Az elsőfokú bíróság rész- közbenső ítéletével megállapította, hogy a perbeli kölcsönszerződés és jelzálogszerződés, valamint az áthidaló kölcsönszerződés és szerződésmódosítás, valamint gyűjtőszámla hitelszerződés az árfolyamkockázatról szóló tájékoztatás elégtelensége miatt érvénytelen. Megítélése szerint az árfolyamkockázatról szóló írásbeli tájékoztatás nem volt világos és érthető. Abból a felperesek azt felismerhették, hogy a deviza alapú kölcsön felvételével árfolyamkockázatot vállalnak, az őket terheli, azt azonban nem, hogy az árfolyamváltozásnak nincs felső határa és ez gazdaságilag nehezen elviselhetővé válik számukra. Tekintettel arra, hogy az árfolyamkockázat viselésére vonatkozó rendelkezés a szerződés főszolgáltatásának része, ezért annak tisztességtelensége a szerződés egészének érvénytelenségét eredményezte, a kölcsönszerződéshez kapcsolódó további szerződések pedig annak jogi sorsát osztották.

[11] Az alperesek fellebbezése folytán eljáró másodfokú bíróság rész- közbenső ítéletével az elsőfokú bíróság rész- közbenső ítéletét helybenhagyta. A fellebbezés indokaira tekintettel úgy ítélte: az egyedi kölcsönszerződés annak VII. pontján (svájci frank klauzula) kívül nem tartalmazott rendelkezést az árfolyamváltozásnak a kölcsöntartozásra vonatkozó hatásairól. A kockázatfeltáró nyilatkozat tartalma alapján a felperesek egyértelműen felismerhették a deviza alapú kölcsönrel járó árfolyamváltozás mibenlétét, annak kétirányúságát. Az is kitűnik belőle, hogy a kockázat kizárólag őket terheli és az mértékében nem korlátozott.

[12] A másodfokú bíróság utalt arra, hogy az EUB C-51/17. számú határozata értelmében a pénzügyi tájékoztatásnak azt a mechanizmust is be kell mutatnia, ahogy a változó árfolyamok az adós fizetési kötelezettségére hatnak. A C-227/18. számú végzés és a C-186/16. számú ítélet alapján a világosság követelményét akkor teljesíti a szerződés, ha átláthatóan feltüntetni azon mechanizmus konkrét működését, amely a fogyasztóra telepíti az árfolyamkockázatot, átláthatóan írja elő a hitelező által a kölcsönfelvevő rendelkezésére bocsátott, devizában kifejezett összegnek és a nemzeti fizetőeszközben teljesítendő törlesztőrészek összegét, és átláthatóan meghatározza a futamidőt.

[13] A másodfokú bíróság szerint ebből a szempontból az I. rendű alperes által nyújtott tájékoztatás nem tesz eleget a világos, érthető megfogalmazás követelményének. A kockázatfeltáró nyilatkozat nem tartalmazza a futamidő teljes ideje alatt a törlesztőrészlet összegének számítási módját, ezáltal nem átlátható az árfolyamváltozásnak a felperes fizetési kötelezettségére gyakorolt hatásmechanizmusa. Mindezekre figyelemmel az árfolyamkockázat viselésével kapcsolatos általános szerződési feltételek a régi Ptk. 209. § (4) bekezdése alapján tisztességtelenek, ezért a Ptk. 209/A. § (2) bekezdése alapján semmisek.

A felülvizsgálati kérelem és ellenkérelem

[14] Az alperesek felülvizsgálati kérelmükben a jogerős rész- közbenső ítélet hatályon kívül helyezését és elsődlegesen a keresetet elutasító, másodlagosan az első- vagy másodfokú bíróságot új eljárásra, új határozat hozatalára utasító határozat meghozatalát kérték. Arra hivatkoztak, hogy a jogerős rész- közbenső ítélet a régi Ptk. 209. § (1)-(2) bekezdései, 209/A. § (2) bekezdésére, valamint a hitelintézetekről és pénzügyi vállalkozásokról szóló 1996. évi CXII. törvény (rég. Hpt.) 203. § (4) és (5) bekezdéseibe ütköző módon jogszabálysértő. Állították, hogy a jogerős határozat az EUB C-26/13., C-186/16., C-51/17., valamint a Kúria vonatkozó joggyakorlatába is ütközik. Állították, hogy a Kúria Jogegységi Panasz Tanácsa a Jpe.I.60.015/2021/12. számú jogegységi hatályú határozat meghozatalát követően is több eljárás során vizsgálta a perbelivel azonos tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatás

megfelelőségét. A perbeli árfolyamkockázati tájékoztatásból megállapítható az árfolyamkockázat mechanizmusa, és az a mechanizmusnak a fogyasztó fizetési kötelezettségeire gyakorolt hatására is felhívta a figyelmet. A jogerős rész- közbenső határozat a perbeli szerződés Kúria által történt számos vizsgálatát és ítéletében tett precedensértékű megállapításai ellenére tesz azokkal ellentétes következtetést. Mindezekre figyelemmel a perbeli árfolyamkockázati tájékoztatás tartalma megfelel mind a hivatkozott EUB határozatoknak mind a hivatkozott jogszabályi rendelkezéseknek.

[15] A felperesek felülvizsgálati ellenkérelmükben a jogerős rész- közbenső ítélet hatályában fenntartását kérték. Állították, hogy az az alperesek által hivatkozott indokokból nem jogszabálysértő, a jogerős határozat mindenben eleget tesz az EUB vonatkozó joggyakorlatában kifejtett szempontoknak.

A Kúria döntése és jogi indokai

[16] A Kúria a jogerős rész- közbenső ítéletet a Pp. 423. § (1) bekezdése alapján a felülvizsgálati kérelem keretei között vizsgálta.

[17] A felülvizsgálati kérelem nem alapos.

[18] A Kúria utal arra, hogy az I. rendű alperes perbelivel megegyező tartalmú árfolyamkockázati tájékoztatását már több ügyben is vizsgálta, és azt világosnak és érthetőnek, következőképpen tisztességesnek ítélte (pl. Gfv.VII.30.371/2020/7., Gfv.VII.30.220/2020/6., Pfv.I.20.125/2021/3.). A szerződésbe foglalt és a külön okiratban átadott tájékoztatásból kitűnik, hogy a kockázat reális és bármilyen mértékű lehet, továbbá figyelmeztetést tartalmaz arra vonatkozóan is, hogy mindez a fizetési terhek jelentős növekedésével járhat, amit az alperes nem vállal át. Így a tájékoztató alapján az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes, átlagos fogyasztó felmérhette az árfolyamváltozásnak a szerződés teljesítésére kiható lehetséges következményeit, és a személyi, vagyoni viszonyaira vonatkozó akár jelentős hatását.

[19] A Kúria figyelemmel volt arra is, hogy Jogegységi Panasz Tanácsa a 2021. november 22-én hozott és a Magyar Közlöny 2021. évi 243. számában 2021. december 28-án közzétett Jpe.I.60.015/2021/15. számú jogegységi hatályú határozata (a továbbiakban: JPE határozat) értelmében a 2/2014. PJE határozat 1. pontja (Ha a pénzügyi intézménytől kapott nem megfelelő tájékoztatás vagy a tájékoztatás elmaradása folytán a fogyasztó alappal gondolhatta úgy, hogy az árfolyamkockázat nem valós, vagy az őt csak korlátozott mértékben terheli, a szerződésnek az árfolyamkockázatra vonatkozó rendelkezése tisztességtelen, aminek következtében a szerződés részlegesen, vagy teljesen érvénytelen) azzal a kötelező (kiegészült) értelmezéssel alkalmazható, amely szerint akkor megfelelő tartalmú az árfolyamkockázatról nyújtott tájékoztatás, ha az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó a tájékoztatás alapján a szerződéshez kapcsolódó árfolyamkockázat tényén és mibenlétén kívül azt is felismerheti és értékelni tudja, hogy a nemzeti fizetőeszköz (a forint) árfolyama a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti deviza árfolyamához képest számára akár jelentős mértékben is kedvezőtlenül változhat, és ezáltal a fogyasztó fennálló tartozásának, a szerződés szerinti ütemezésben esedékessé váló fizetési kötelezettségének mértéke jelentősen megemelkedhet (JPE határozat elvi tartalom, 34. pont).

[20] Az I. rendű alperes tájékoztatója fenti elveknek való megfeleléséről a Kúria a JPE határozatot követően szintén állást foglalt már (Gfv.VI.30.226/2021/9., Gfv.VI.30.548/2021/5., Gfv.VI.30.077/2022/8.), amelyre tekintettel az előzőekben megjelölt

egyedi ügyekben folytatott joggyakorlata a JPE határozatot követően is kötelező erejűként hivatkozható.

[21] A felperesek sem a keresetükben, sem a per során tett nyilatkozataikban nem hivatkoztak a Kúria által korábban még nem vizsgált szempontra, amely megalapozhatta volna a kialakult joggyakorlatától való eltérést. Nem minősül ilyennek a jogerős rész- közbenső ítéletnek az a megállapítása sem, hogy a kockázatfeltáró nyilatkozat nem tartalmazza a futamidő teljes ideje alatt a törlesztőrészletek összegének számítási módját, ezáltal nem átlátható az árfolyam változásnak a felperesek fizetési kötelezettségére gyakorolt hatásmechanizmusa. A Kúria utal arra, hogy az árfolyamkockázat felperesekre telepítése azt eredményezi, hogy a fizetési kötelezettségük, ideértve a havi törlesztő részletek és a teljes tartozásuk összegét, korlátlan mértékben változhat. A tájékoztatásból ennek kell kiderülnie, a felpereseknek ezt kellett felismerniük, mérlegelniük, hogy ennek tudatában is vállalják-e a szerződéskötést. A perbeli kölcsönszerződés VII. pontjából és a külön aláírt kockázatfeltáró nyilatkozatból ez minden kétséget kizáróan megállapítható volt.

[22] Nem minősül a Kúria korábbi joggyakorlatában eddig nem vizsgált szempontnak a felperesek kereseti kérelmében előadott hivatkozás sem, amely szerint az árfolyamváltozás működési mechanizmusáról adott tájékoztatásnak arra is ki kell terjednie, hogy pontosan mi váltja, válthatja ki a törlesztőrészletek emelkedését, abból nem hiányozhat az árfolyamváltozás kiváltó okára, azaz a deviza árfolyamkockázat mibenlétére és kezelhetőségével is kiterjedő tájékoztatás. A Kúria rögzíti, hogy az EUB vonatkozó, és a felek által is hivatkozott joggyakorlatában ilyen kötelezettséget nem írt elő: a C-51/17. sz. ügyben hozott ítéletében a világos és érthető megfogalmazás követelményét úgy határozta meg, hogy az árfolyamkockázattal kapcsolatos feltételnek nemcsak alaki és nyelvtani szempontból, hanem a konkrét tartalom vonatkozásában is érthetőnek kell lennie a fogyasztó számára, abban az értelemben, hogy az általánosan tájékozott, észszerűen figyelmes és körültekintő, átlagos fogyasztó ne csupán azt legyen képes felismerni, hogy a nemzeti fizetőeszköz a kölcsön nyilvántartásba vétele szerinti devizához képest leértékelődhet, hanem értékelni kell tudnia egy ilyen feltételnek a pénzügyi kötelezettségeire gyakorolt – esetlegesen jelentős – gazdasági következményeit is.

[23] A Kúria megítélése szerint az árfolyamkockázat felperesekre telepítő perbeli szerződéses rendelkezések ezért mindezek alapján – a felperesek által hivatkozott és a perben vizsgált indokokra tekintettel – nem tisztességtelenek.

[24] A Kúria mindezekre tekintettel a jogerős rész- közbenső ítéletet a Pp. 424. § (3) bekezdése alapján hatályon kívül helyezte, az elsőfokú bíróság rész- közbenső ítéletét megváltoztatta és a felperesek szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti keresetét elutasította.

[25] A Kúria részitélete alapján a szerződés érvénytelenségének megállapítása iránti kereset vonatkozásában mindhárom fokú eljárásban pervesztes felperesek a Pp. 83. § (1) bekezdése alapján kötelesek megfizetni az alperesek által a fellebbezési eljárásban (24.000 forint) és a felülvizsgálati eljárásban (70.000 forint) megfizetett eljárási illetéket, valamint az alperesek jogi képviselőjével felmerült – a 32/2003. (VIII. 22.) IM rendelet 3. § (3) és (5) bekezdései alapján megállapított – ügyvédi munkadíjból álló első- és másodfokú perköltséget (127.000 + 63.500 forint), valamint felülvizsgálati eljárási költséget (63.500 forint).

[26] A felperesek személyes költségmentessége miatt meg nem fizetett elsőfokú eljárási illeték a Pp. 95. § (1) bekezdés c) pontja alapján az állam terhén marad.

[27] A Kúria a felülvizsgálati kérelmet a Pp. 405. § (1) bekezdése szerint alkalmazandó 376. § (1) bekezdés a) pontja alapján tárgyaláson bírálta el.

[28] A részítélet elleni felülvizsgálatot a Pp. 407. § (1) bekezdés d) pontja zárja ki.

Budapest, 2025. március 18.

dr. Hajdu Edit s.k. a tanács elnöke, dr. Osztovits András s.k. előadó bíró, dr. Darákné dr. Nagy Szilvia s.k. bíró, dr. Kövesné dr. Kósa Zsuzsanna s.k. bíró, dr. Mészárosné dr. Szabó Zsuzsanna s.k. bíró